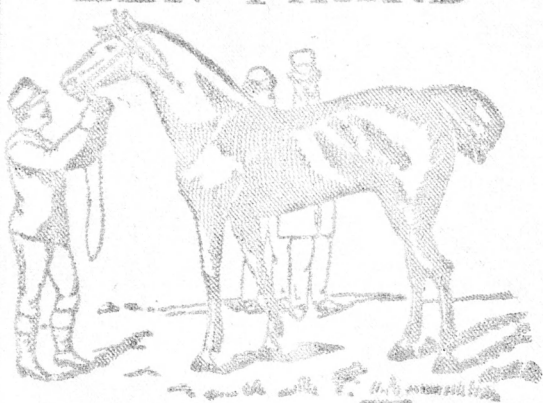

PRACTISCH ZAKBOEKJE.
tot onderkenning van
DEN LEEFTIJD
van
EEN PAARD

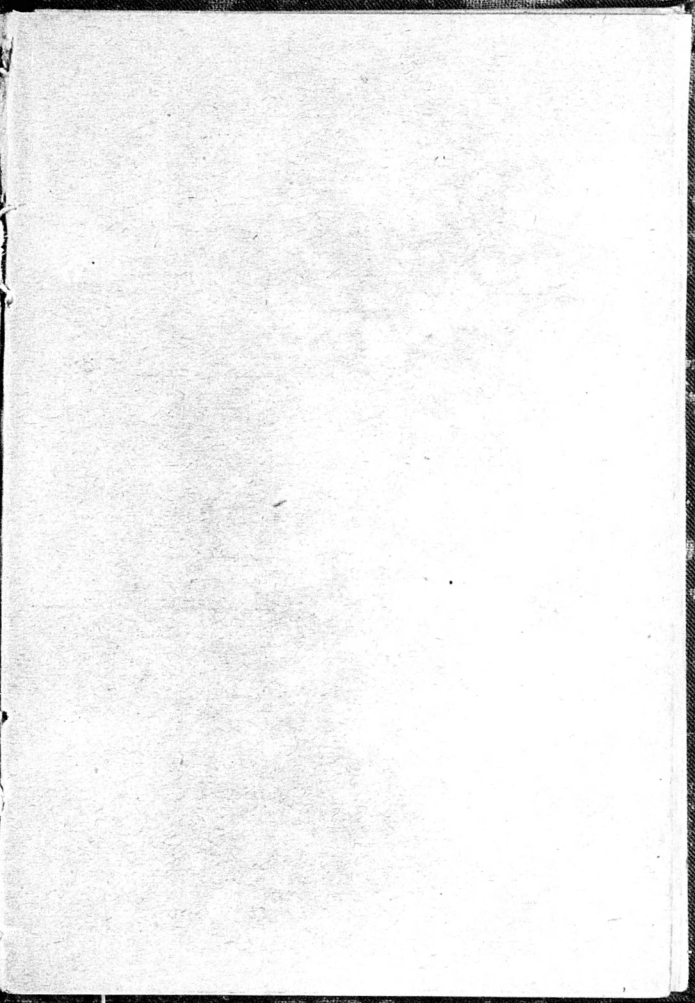
MET 20 GEKL. PLATEN

Nederlandsch-Indische Vereeniging
TOT BESCHERMING VAN DIEREN

F.B.SMITS-1896-BATAVIA

B

№ 1520

BIBLIOTHEEK UNIVERSITEIT UTRECHT

3088 822 0

B 1520

Practisch Zakboekje

TOT ONDERKENNING

VAN DEN

LEEFTIJD VAN EEN PAARD

NAAR DE TANDEN,

met 20 gekleurde platen.

UITGEGEVEN

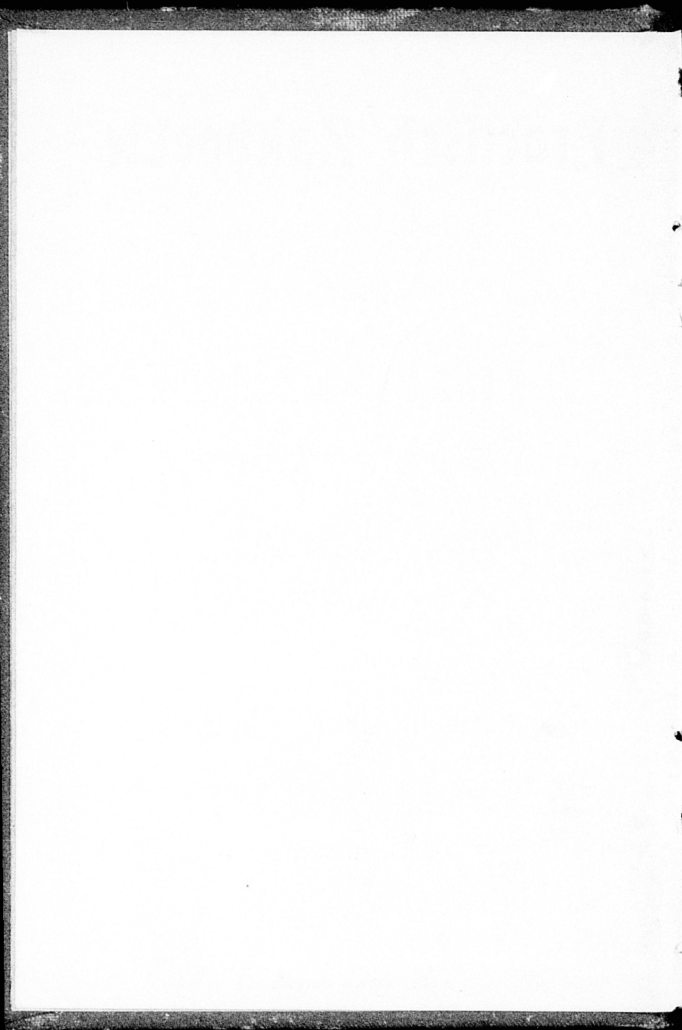
DOOR DE

Nederlandsch-Indische Vereeniging
tot bescherming der dieren,

GEVESTIGD TE

BATAVIA

F. B. SMITS. - Batavia.

De hierachter volgende afbeeldingen geven een leiddraad om den leeftijd van een paard naar het uiterlijk voorkomen van de tanden gemakkelijk vast te stellen, van af 6 weken tot 30 jaar, en om de verschillende perioden van verandering gemakkelijk te onderscheiden.

Deze zijn vier in getal:

- I. de uitbotting en slijting der veulensnijtanden (melktanden), van 6 weken tot ruim twee jaren.
- II. de tandwisseling, van twee en een half tot vier en een half jaar.
- III. de vulling der paardensnijtanden in den onderkaak, van vijf tot acht en een half jaar.
- IV. kenmerken na den negenjarigen leeftijd.

Het paard heeft zes snijtanden, zoowel in den boven- als in den onderkaak, waarvan de twee middelste van elke kaak de binnentanden, de twee ter zijde daarvan de middeltanden en de andere twee de hoektanden worden genoemd.

De haken (plaat 10, h) verschijnen in het vijfde jaar, maar worden gewoonlijk alleen bij de mannelijke, zelden bij de vrouwelijke dieren aangetroffen.

Ten einde de periodes op de platen beter te kunnen onderscheiden, zijn de melktanden iets witter, de blijvende tanden iets geler gekleurd dan in werkelijkheid.

Hierdoor valt dadelijk in het oog op welke leeftijd de tanden gewisseld worden. De binnensnijtanden worden op $2\frac{1}{2}$ jarigen leeftijd, de middelsnijtanden op $3\frac{1}{2}$ jarigen, de hoeksnijtanden op $4\frac{1}{2}$ jarigen leeftijd gewisseld.

Het is van groot belang om de melk- of veulensnijtanden van de blijvende of paardensnijtanden te kunnen onderscheiden. Gewoonlijk kan men aan het uiterlijk van het paard wel zien of het nog erg jong is. Om zeker te gaan valt echter het volgende in het oog te houden :

De veulensnijtanden zijn lichter van kleur en hebben een ruwer buitenoppervlakte dan de paardensnijtanden en vertoonen duidelijk door een insnijding, hals genaamd, de grens tusschen de kroon en den

wortel van den tand, hetgeen bij den paardentand ontbreekt. Daarentegen vertoont deze laatste een inzinking in het midden van het voorvlak, welke de veulentanden niet hebben. (Plaat I. A en B).

De snijtanden, vooral die der onder-(achter-)kaak, geven de zekerste ouderdomskenmerken, voor den leeftijd na 5 jaar. Van af den bovenrand van elken tand slaat het glazuur of email om naar binnen en vormt een trechtervormige holte, de kroonholte genaamd, die naar beneden nauwer wordt en in een punt van glazuur eindigt, welke nabij den achterrand van den tand is gelegen.

Bij den veulensnijtand heeft deze kroonholte een diepte van 2-4 m.M., bij den paardensnijtand der voor- (boven-) kaak van 12-15, der achter-(onder-) kaak van ongeveer 6 m.M.

Door het vermalen van het voedsel slijten de tanden echter voortdurend af, totdat de holte ten laatste verdwijnt. Door de aanwezigheid of het ontbreken dezer holten kan de leeftijd dus worden bepaald.

Jaarlijks slijten de tanden ongeveer 2 m.M. Van het tiende tot het twaafde jaar zijn die in den onderkaak reeds verdwenen doch die in den bovenkaak nog zichtbaar (Plaat 16, 17 en 18).

Dit verdwijnen der kroonholte in den onderkaak vormt de periode „vulling der tanden”.

Na het volbrachte negende jaar valt op te merken dat de tanden van den onderkaak zich iets voorgestrekt hebben, hetgeen reeds op zevenjarigen leeftijd begonnen is. Bij het vermalen van het voedsel komt hierdoor het achterste gedeelte der bovenste (voorste) hoeksnijtanden niet in wrijving en ontstaat de zoogenaamde haak aan die tanden.

Later verdwijnt die weder.

Na het twaafde jaar dient men den leeftijd te bepalen naar de wrijfvlakte, gelijk uit de gekleurde afbeeldingen blijkt.

Kunstmatig doen bedriegers wel de paarden jonger lijken, door paarden boven de jaren een kunstmatige kroonholte te maken.

Dit bedrog is te ontdekken wanneer men in

het oog houdt dat de natuurlijke kroonholten omsloten worden door glazuur, door een smallen witten ring, die een weinig uitsteekt boven het wrijfvlak, welke ring rond kunstmatig aangebrachte kroonholten ontbreekt.

Het bovenstaande heeft betrekking op paarden met normale gebitten. Er komen afwijkingen voor tengevolge van den aard van het voedsel, zoowel als door abnormale ontwikkeling in groei der kaken en tanden.

De tanden van paarden die padi, gaba of maïs krijgen slijten meer dan die van paarden die alleen met gras of bovendien met roode rijst met water aangemengd worden gevoerd, de laatste zou men naar de tanden voor iets jonger houden.

Paarden, die gewoon zijn op de krib of andere harde voorwerpen te bijten, lijken daarentegen ouder dan zij zijn.

Ieder paardenbezitter zij indachtig dat bij Staatsblad 1897 No. 87 strafbaar is gesteld: „die „voor het dragen van lasten, paarden gebruikt of

„doet gebruiken, welke in den onderkaak meer
„dan twee melktanden niet gewisseld hebben,
„zoomede die voor rij- of trekpaard gebruikt of
„doet gebruiken paarden, welke in den onderkaak
„meer dan vier melktanden niet gewisseld hebben”.

Een paard dat de kenmerken vertoont van
plaat 6 mag dus als rij- of trekpaard, een dat de
kenmerken vertoont van plaat 8 dus als draagpaard
gebezigd worden zonder in een overtreding te ver-
vallen en zonder het paard ten gronde te richten.

Met het vergen van zwaren arbeid wachtte
men evenwel tot het vijfde jaar (plaat 11). Spaart
men het paard in de jeugd, dan wordt zulks met
woekerrente beloond, doordien het op rijper leeftijd
veel meer en veel langer dienst kan doen.

Boekoe Kandoengan

AKAN

MENENTOEKAN OEMOERNJA KOEDA

DENGAN MELIHAT GIGINJA,

terhias dengan,

20 GAMBAR

DI KALOEWARKAN OLEH PERHIMPOENAN :

Nederlandsch-Indische Vereeniging
tot bescherming van dieren

DI

BATAWI,

ia itoe perhimpoean. jang maksoednja
meliharakan segala roepa hewan,
soepaja djangan sampei di
sia-sia.

tarikan

- proyek 1 - 12/ kolok
2 - 14/ kolok
3 - 16/ "

memoranda

- proyek 1 - kolok
2 - kolok
3 - kolok

Gambar-gambar di belakang ini boleh djadi pengantar atau penoentoen akan menentoekan dengan gampang oemoernja koeda, moelai dari oemoer 6 minggoe sampei 30 tahoen, ia itoe dengan melihat roepanja giginja, dan lagi akan menjatakan dengan gampang perbedaännja pada masing-masing waktoe roepanja berobah.

Maka masa atau waktoe perobahan itoe ada empat waktoe:

- I. waktoe **oemoer gimbal**, ia itoe waktoe kaloe-wa- dan djatohnja **gigi belo (anak koeda)** dari oemoer anem minggoe sampei doewah tahoen lebih.
- II. waktoe **poepak**, ia itoe, oemoer doewa tahoen satengah sampei oemoer empat tohoen satengah.
- III. waktoe moelai **mapak (djadi papak)** giginja jang ada di toelang rahang (oewang) jang di bawah (satoenggal sisih, rampas, péndak-rampas),

dari oemoer lima tahoen sampei oemoer delapan tahoen satengah, dan

IV. tanda-tanda, djikalan soedah liwat sembilan tahoen oemoernja.

Koeda itoe ada anem giginjaséri die toelang rahangnja jang sebelah atas dan anem di toelang rahang jang di bawah; jang doewa di tengah (dalem kadoewa toelang rahang itoe) di namakan **gigi dalem**, jang di kanan kirinja gigi dalem di namaken **gigi tengah** dan jang doewa lagi di namaken **gigi loewar** atau **gigi andjing (oentoe-asoe)**.

Sioengnja (lihat gambar 10, **h**) moelai kaloe-war, djikalan koedanja beroemoer lima tahoen, tetapi adatnja tjoema koeda lelaki, jang bersioeng; djarang sekali koeda perampoean.

Soepaja bisa mengenalken betoel, maka di gambar-gambar ini gigi-gigi anak koeda (gigi jang bakal djatoh dan di ganti gigi lain) di gambar lebih poetih, dan gigi gantian, jang tetep, di gambar lebih koening dari adanja betoel.

Maka dari itoe lantas katara pada oemoer sabarapa gigi-giginja itoe terganti.

Gigi, jang di namaken gigi dalem, terganti pada oemoer $2\frac{1}{2}$ tahoen, — gigi tengah pada oemoer $3\frac{1}{2}$ tahoen dan gigi andjingnja pada oemoer $4\frac{1}{2}$ tahoen.

Maka amat besar goenanja djikalau orang bisa mengenalkan bedanja gigi-sérinja koeda moeda itoe, jang bakal di ganti, dengan gigi koeda toewa, jang tetep dan tiada di ganti lagi.

Adatnja, roepanja koedanja menjataken djoega apa masih moeda atau tiada. Tetapi boewat tahoe betoel hal itoe, maka perloe di ingatkan apa jang terseboet di bawah ini:

Gigi-sérinja koeda moeda itoe roepanja lebih poetih dan di sabelah loewarnja djoega lebih kasar dari gigi, jang tetep, dan lagi ada garisnja, jang kalihatan dengan terang dan jang di namakan **lehernja gigi**, ia itoe garis wates samboengan poetjoeknja atau kapalanja gigi itoe dengan akarnja; maka garis itoe tiada kalihatan die gigi toewa,

jang tetap dan tiada terganti lagi. Lain dari pada itoe gigi toewa tadi ada garitnja di sebelah depannja; maka garit begitoe tiada katara di gigi-sèringja koeda moeda. (Lihat gambar I, A. dan B.)

Maka gigi-sèri itoe apa lagi jang ada di toelang rahang jang di bawah (atau di belakang) boleh di pandang (di anggèp) djadi tanda, jang boleh di pertjaja boewat menentoekan oemoernja koeda, jang lebih dari 5 tahoen toewanja. Dara pinggirnja jang sebelah atas dari masing-masing gigi itoe, maka saloet giginja masoek kadalem legoknja, beroepa seperti tjorong, jang ada di moeka gigi jang papak itoe; maka legok itoe die namaken **legokan kapala gigi** dan roepanja lebih kabawah lebih lintjip sampei berhenti beroedjoeng lintjip dekat pada saloet, jang sebelah belakang gigi itoe.

Legokannja kapala gigi-serinja koeda moeda ada 2 sampei 4 millimeter dalemnja; legokannja kapala gigi koeda toewa di toelang rahangnja, jang sebelah depan (sabelahatas) ada 12 sampei 15 m.M. dan di toelang rahangnja, jang sebelah belakang (sabelah bawah) ada kira-kira 6 m.M, dalemnja.

Akan tetapi dari sebab gigi-gigi itoe terpake boewat menghaloeskan makanan maka perlahan-lahan poetjoeknja djadi papak, sampei legokannja kapala giginja ilang sama sekali. Dari itoe oemoernja koeda boleh di tentoekan djoega dengan melihat apa legokan itoe masih ada, atau soedah ilang.

Poetjoeknja atau kapalanja gigi itoe saben tahoen ada bagiannja kira-kira 2 m.M., jang ilang dari tebelnja.

Dari oemoernja sapoeloeh sampei doewa-belas tahoen. maka legokannja gigi di toelang rahang jang sebelah bawah soedah ilang semoewa, tetapi di gigi, jang sebelah atas masih kalihatan. (Lihat gambar 16, 17 dan 18).

Maka ilangnja legokan kapala gigi itoe di toelang rahang jang sebelah bawah, ia itoe jang di namaken **waktoe papaknja gigi**. —

Djikalan soedah liwat oemoer sembilan tahoen, maka katara giginja dari toelang rahang jang di bawah itoe soedah miring dan madjoe kadepan; maka miringnja itoe moelai dari oemoernja toe-

djoeh tahoen. Maka dari sebab itoe, djikalan koedanja makan, bagiannja jang di belakang dari gigi-serinja jang di atas atau di depan dan di podjok (gigi andjing) tiada sampei tergosok dan dari itoe djoega djadi ada sabagian jang tinggal dan jang di namaken **kaït**-atau **gaïtnja** gigi itoe. Di belakan kali kaitnja itoe djoega ilang.

Djikalaus soedah liwat doewa-belas tahoen, maka oemoernja koeda di tentoekan dengan melihat roepanja moekanija gigi, pegimana di terangken dalem gambar-gambarnya jang di tyatitoe.

Maka kadjadian djoega orang penipoe itoe membikin roepanja koeda lebih moeda dari sabe-toelnja, ia itoe dengan membikin legok giginja koeda jang soedah toewa dan jang tiada giginja jang ada legokan di kapalanja gigi itoe.

Akan tetapi tipoe itoe gampang di dapeti, djikalau di ingat, jang di koelilingnja legokan, jang tabiat itoe, ada saloetnja dan ada kaloegnja tipis dan poetih, jang rada mentjongol sedikit di atas papan papaknja giginja, sedang giginja, jang

di bikin legok dengan hikmat itoe, tiada ada kaloeng legokannja begitoe roepa.

4 Maka apa jang soedah di tjeriteraken di depan ini, roedjoe knja pada koeda-koeda, jang kaädaännja giginja seperti kabanjakan kali terlihat. Begitoe djoega, sering terdapat ada bedanja, jang djadi, baik dari roepa makanannja, baik dari sebab toelang rahangnja atau giginja itoe tiada bertambah besar atau tiada toemboeh pegimana biasa dan misti.

Giginja koeda jang dapet makanan padi, gabah atau djagoeng lebih lekas djadi toempoel atau papak dari giginja koeda jang tjoema di kasi makan roempoet sadja dengan kombongan beras merah dan aer; maka koeda, jang tjoema di kasi makan roempoet dan kombongan itoe sering di taksir lebih moeda oemoernja djikalau orang lihat giginja.

Koeda, jang biasa menggrogoti tempat makanannja atau biasa menggigit barang jang keras, dari itoe djoega sering roepanja lebih toewa dari sabetoelnja.

Maka masing-masing orang, jang poenja koeda, haroes ingat jang dengan Staatsblad 1897 No. 87 terantjam dengan hoekoeman:

„Barang siapa berani pake atau soeroeh make, „akan mengangkat atau memikoel barang-barang, „koeda, jang di toelang rahangnja jang sabelah „bawah masih ada lebih dari doewa gigi-serinja, „jang belum terganti gigi jang tetap, atau lagi „barang siapa berani pake atau soeroeh make, „akan di toenggangi atau akan menarik kendaraän, „koeda, jang di toelang rahangnja jang sabelah „bawah masih ada lebih dari empat gigi-serinja, „jang belum terganti gigi, jang tetap”. —

Maka itoe koeda, bahroe boleh di pake akan di toenggangi atau akan menarik kendaraän, djikalau giginja beroepa seperti tergambar dalem gambar 6, dan bahroe boleh di pake akan mengangkat atau memikoel baran-barang, djikalau giginja beroepa seperti tergambar dalem gambar 8; — dalem hal demikian tiada mendjadikan pelanggaran dan djoega tiada djadi roesak koedanja.

Boewat di pake akan melakoekan pakardjaän, jang berat, baik di toenggoe sampei oemoernja lima tahoen (Lihat gambar 11). Djikalau koeda di peliharakan dengan baik salamanja oemoer moeda, maka nanti di belakang kali membawa kaoentoegan besar, sebab djika soedah sampei oemoernja boleh di pake lebih banjak dan lebih lama lagi.

I.

MELKTANDEN-PERIODE:

van 6 weken tot ruim 2 jaar.

WAKTOE OEMOER GIMBAL:

dari oemoer 6 minggoe sampei

lebih dari 2 tahoen.

Plaat 1.

Gambar No. 1.

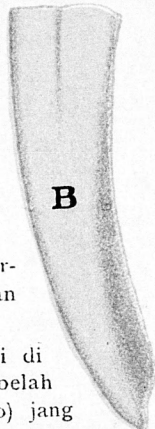
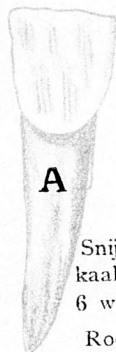
Vorm der Snijtanden. Roepangia gigi-seri.

A. Melktand.

B. Blijvende tand.

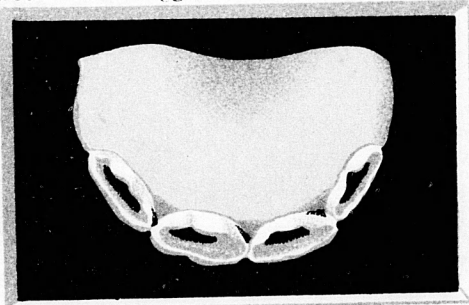
A. Gigi, seri, jang bakal di ganti.

B. Gigi jang tetap, tiada terganti lagi.

Snijtanden in den onderkaak van een veulen van 6 weken.

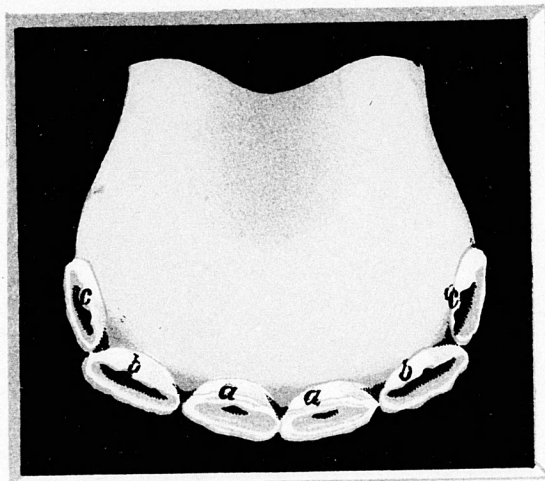
Roepanja gigi - seri di toelang rahangnja, jang sabelah bawah, dari anak koeda (bilo) jang beroemoer 6 minggoe.

Plaat 2.

Gambar No. 2.

$\frac{1}{2}$ jaar. Oemoer $\frac{1}{2}$ tahoen.

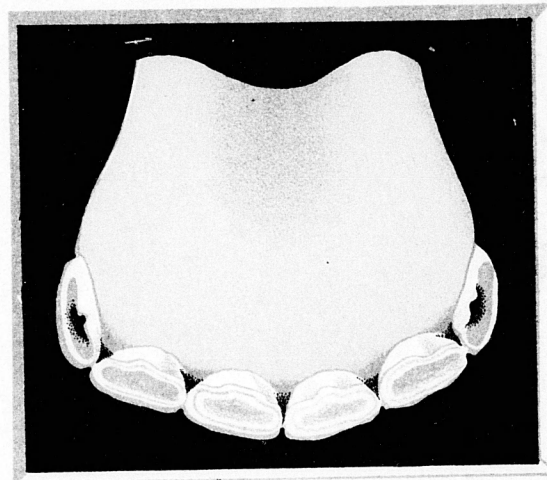
A. binnensnijtanden: beide tanden in wrijving,
B. middelsnijtanden: voorrand in wrijving,
C. hoeksnijtanden: uitbottende.

A. gigi dalem: kadoewa pinggirnja tergosok satoe dengan lain,
B. gigi tengah: kadoewa pinggirnja di sabelah depan tergosok,
C. gigi andjing: bahroe kaloewar.

Plaat 3.

Gambar No. 3.

1 jaar. Oemoer 1 tahoen.

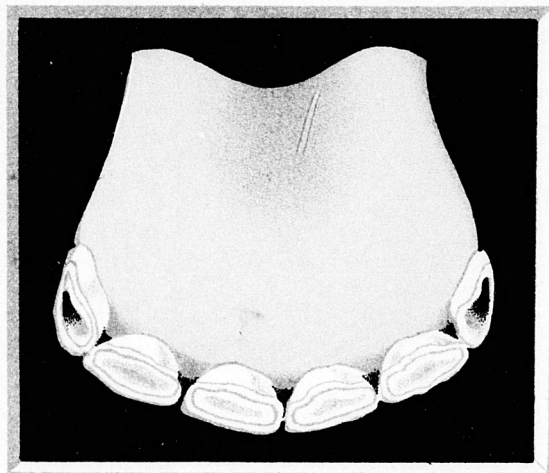
binnensnijtanden: kroonholte in wrijving,
middelsnijtanden: beide randen in wrijving,
hoeksnijtanden: voorrand in wrijving.

gigi dalem: papan kapalanja gigi tergosok,
gigi tengah: kadoewa pinggirnja tergosok,
gigi andjing: pinggirnja di sabelah depan tergosok.

Plaat 4.

Gambar No. 4.

$1\frac{1}{2}$ jaar.
Oemoer $1\frac{1}{2}$ tahoen.

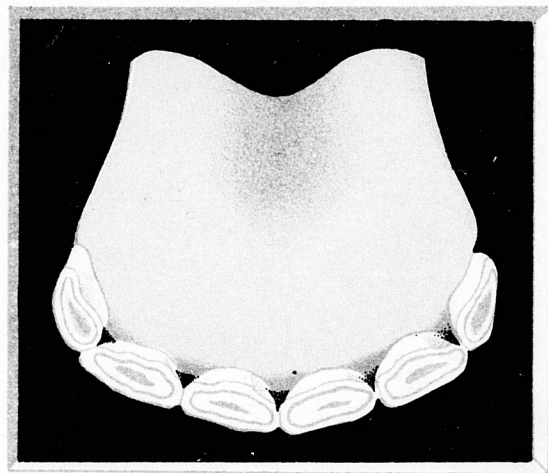
binnensnijtanden: kroonholte gevuld,
middelsnijtanden: kroonvlakte in wrijving,
hoeksniptanden: beide randen in wrijving.

gigi dalem: legokan kapalanja gigi terisi,
gigi tengah: papan kapalanja gigi tergosok,
gigi andjing: kadoewa pinggirnja tergosok.

Plaat 5.

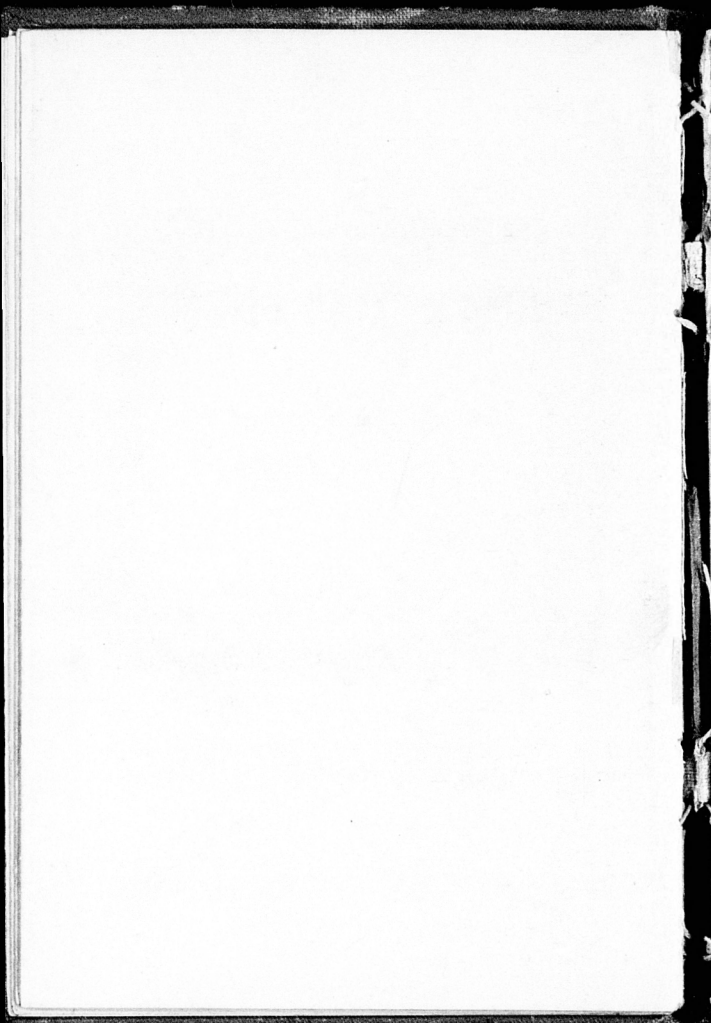
Gambar No. 5.

2 jaar.
Oemoer 2 tahoen.

binnensnijtanden: kroonholte verdwijnende,
middelsnijtanden: kroonholte gevuld,
hoeksniptanden: kroonvlakte in wrijving,

gigi dalem: legohan kapalanja gigi ilang,
gigi tengah: legokan kapalanja gigi terisi,
gigi andjing: papan kapalanja gigi tergosok,

II.

TANDWISSELING-PERIODE:

van $2\frac{1}{2}$ tot $4\frac{1}{2}$ jaar.

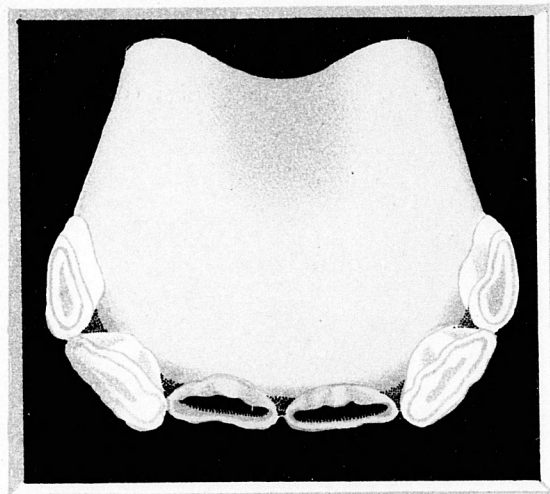
WAKTOE GANTI GIGI:

dari oemoer $2\frac{1}{2}$ sampei $4\frac{1}{2}$ tahoen.

Plaat 6.

Gambar No. 6.

2 $\frac{1}{2}$ jaar.
Oemoer 2 $\frac{1}{2}$ tahoen.

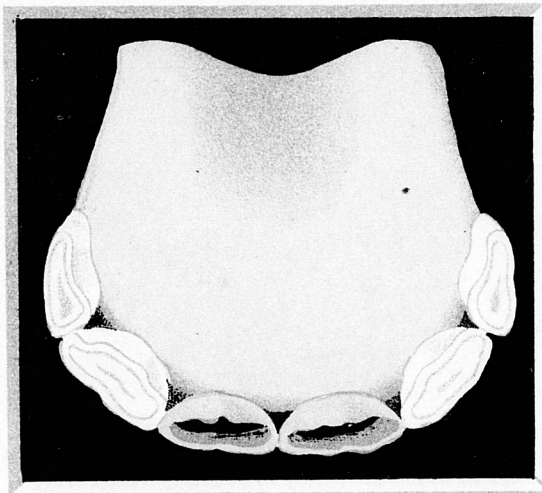
binnensnijtanden: wisselende,
middelsnijtanden: kroonholte verdwijnende,
hoeksnijtanden: kroonholte gevuld.

gigi dalem: lagi terganti,
gigi tengah: legokan kapalanja gigi ilang,
gigi andjing: legokan kapalanja gigi terisi.

Plaat 7.

Gambar No. 7.

3 jaar.
Oemoer 3 tahoen.

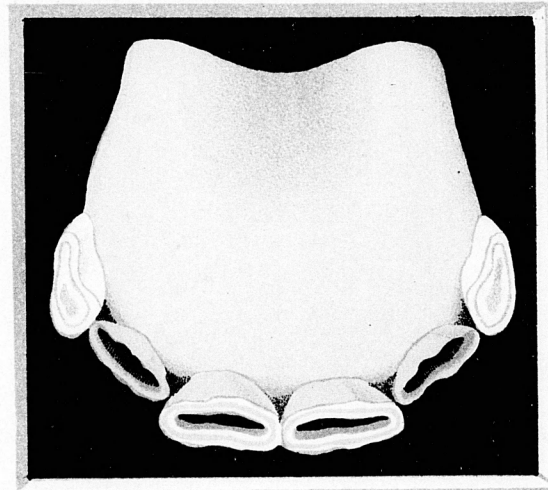
binnensnijtanden: voorrand in wrijving,
middelsnijtanden: kroonholte verdwenen,
hoeksnijtanden: kroonholte verdwijnende.

gigi dalem: pinggir di sebelah depan tergosok,
gigi tengah: legokan kapalanja gigi ilang,
gigi andjing: legokan kapalanja gigi hampir ilang.

Plaat 8.

Gambar No. 8.

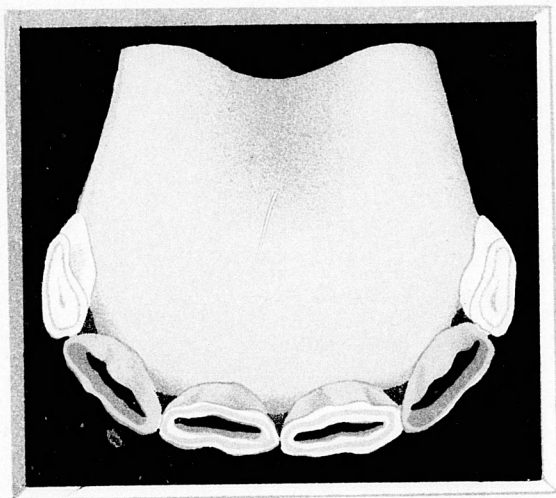
3 $\frac{1}{2}$ jaar.
Oemoer 3 $\frac{1}{2}$ jaar.

binnensnijtanden: beide randen in wrijving,
middelsnijtanden: wisselende,
hoeksnijtanden: kroonholte verdwenen.

gigi dalem: kadoewa pinggirnja tergosok,
gigi tengah: lagi terganti,
gigi andjing: legokan kapalanja gigi ilang.

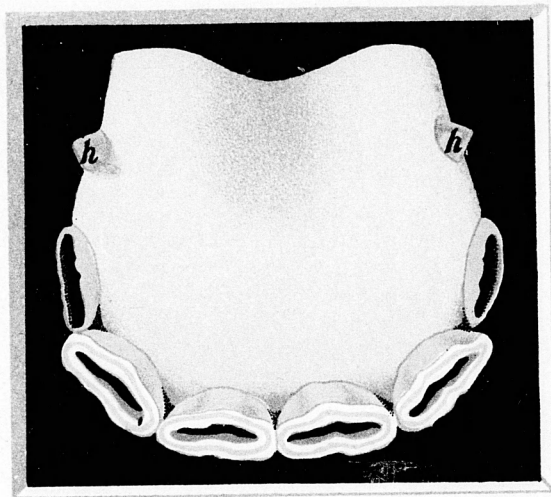
4 jaar.
Oemoer 4 tahoen.

binnensnijtanden: kroonvlakte in wrijving,
middelsnijtanden: voorrand in wrijving,
hoeksnijtanden: kroonholte verdwenen.

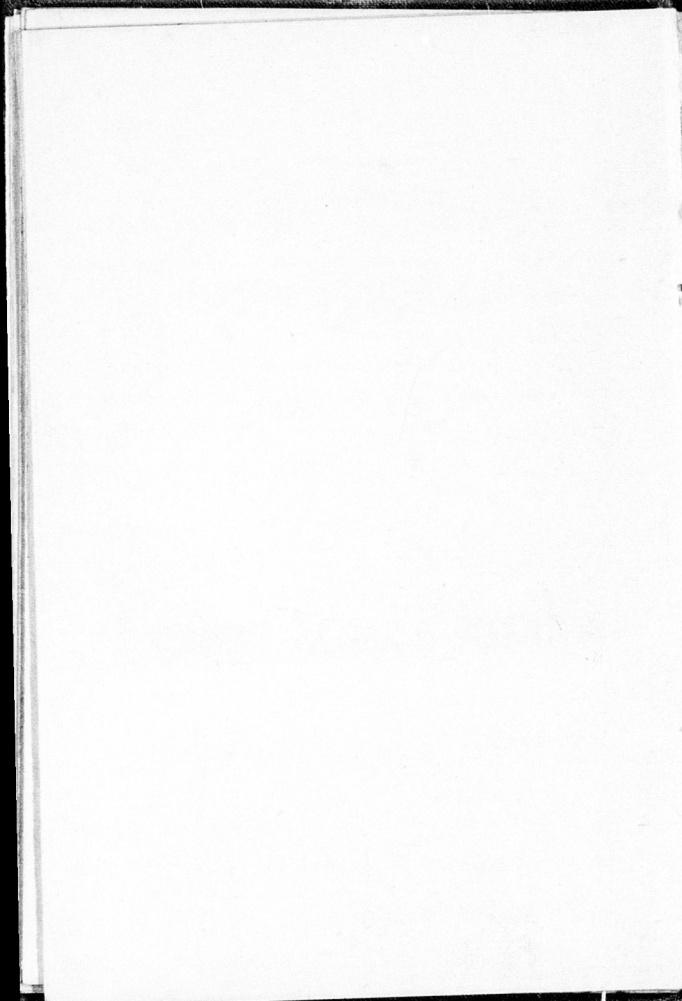
gigi dalem: papan kapalanja gigi tergosok,
gigi tengah: pinggir di sabelah depan tergosok,
gigi andjing: legokan kapalanja gigi ilang.

4 $\frac{1}{2}$ jaar.
Oemoer 4 $\frac{1}{2}$ Tahoen.

binnensnijtanden: kroonvlakte in wrijving,
middelsnijtanden: beide randen in wrijving,
hoeksnijtanden: wisselende,
haken, (h.): uitbottende, bij mannelijke dieren.

gigi dalem: papan kapala giginja tergosok,
gigi tengah: kadoewa pinggirnja tergosok,
gigi andjing: lagi terganti,
Sioeng (h.): bahroe kaloewar (pada koeda lelaki.)

III.

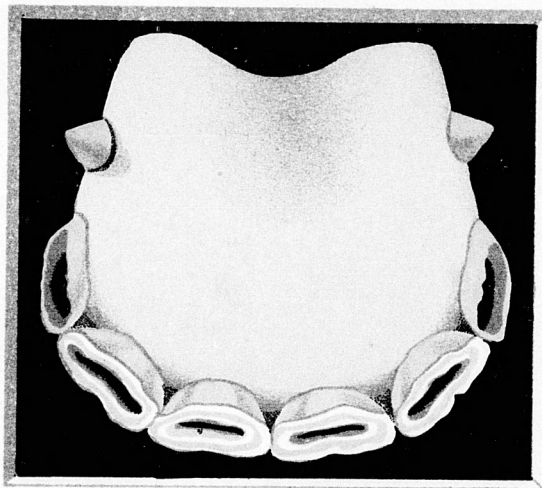
VULLINGS-PERIODE:

van 5 tot 9 jaar.

WAKTOE GIGINJA TERISI:

dari oemoer 5 sampei 9 tahoen.

**5 jaar.
Oemoer 5 tahoen.**

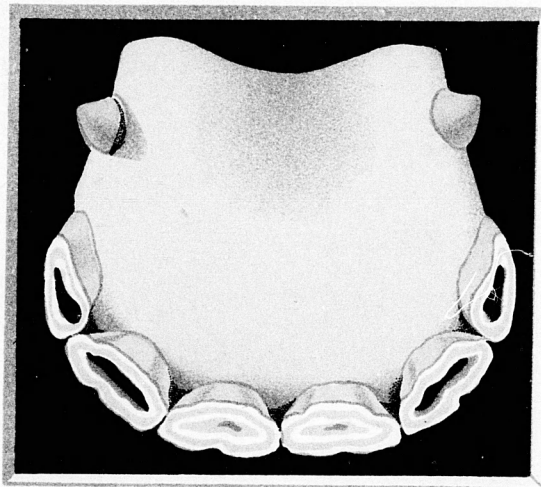
binnensnijtanden: kroonholte nog 3 m.M. diep.
middelsnijtanden: kroonvlakke in wrijving,
hoeksnijtanden: voorrand in wrijving.

gigi dalem: legokan di kapala giginja masih
 3 m.M. dalemnja,

gigi tengah: papan kapala giginja tergosok,

gigi andjing: pinggir di sabelah depan tergosok.

**6 jaar.
Oemoer 6 tahoen.**

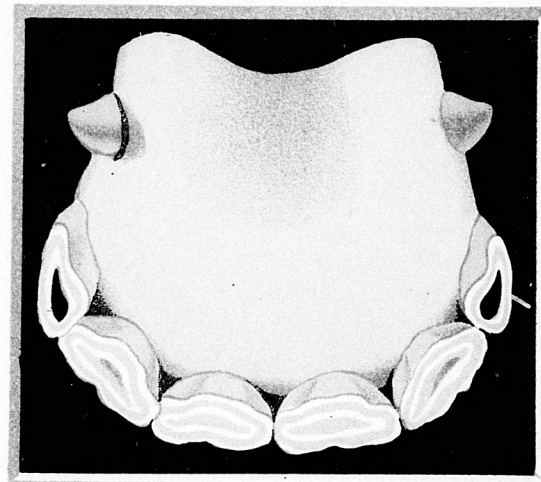
binnensnijtanden: kroonholte gevuld,
middelsnijtanden: kroonholte nog 3 m.M. diep.
hoeksnijtanden: beide randen in wrijving.

gigi dalem: legokan kapala giginja terisi.

gigi tengah: legokan di kapala giginja masih
 3 m.M. dalemnja.

gigi andjing: kadoewa pinggirnja tergosok.

**7 jaar.
Oemoer 7 tahoen.**

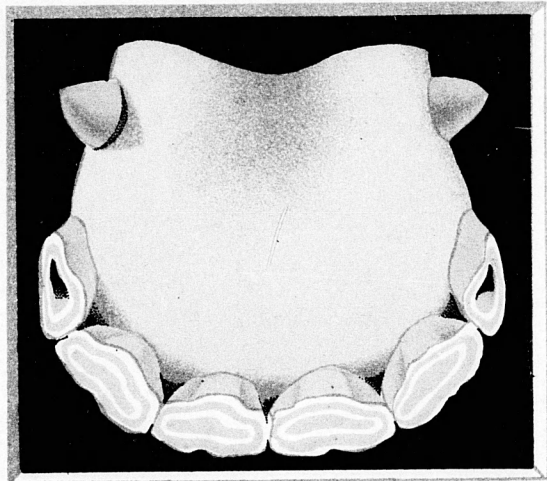
binnensnijtanden: kroonholte verdwenen.
middelsnijtanden: kroonholte gevuld,
hoeksnijtanden: kroonvlakke in wrijving.

gigi dalem: legokan kapala giginja ilang,

gigi tengah: legokan kapala giginja terisi.

gigi andjing: papan moeka giginja tergosok.

8 jaar.
Oemoer 8 tahoen.

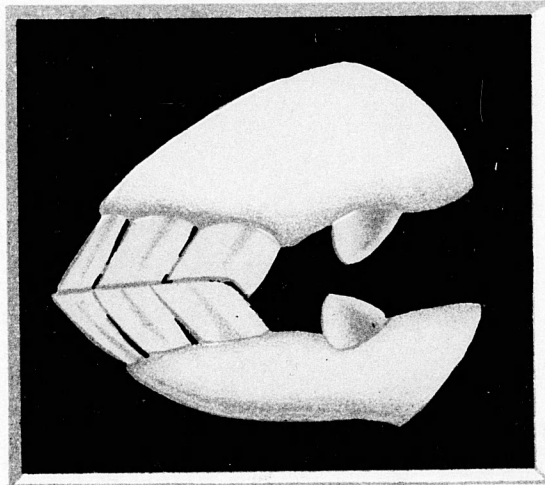
binnensnijtanden: kroonholte verdwenen,
middelsnijtanden: "
hoeksnijtanden: kroonholte gevuld,"

gigi dalem; legokan kapala giginja ilang,
gigi tengah: legokan kapala giginja ilang,
gigi andjing: legokan kapala giginja terise.

(zij aanzicht.)

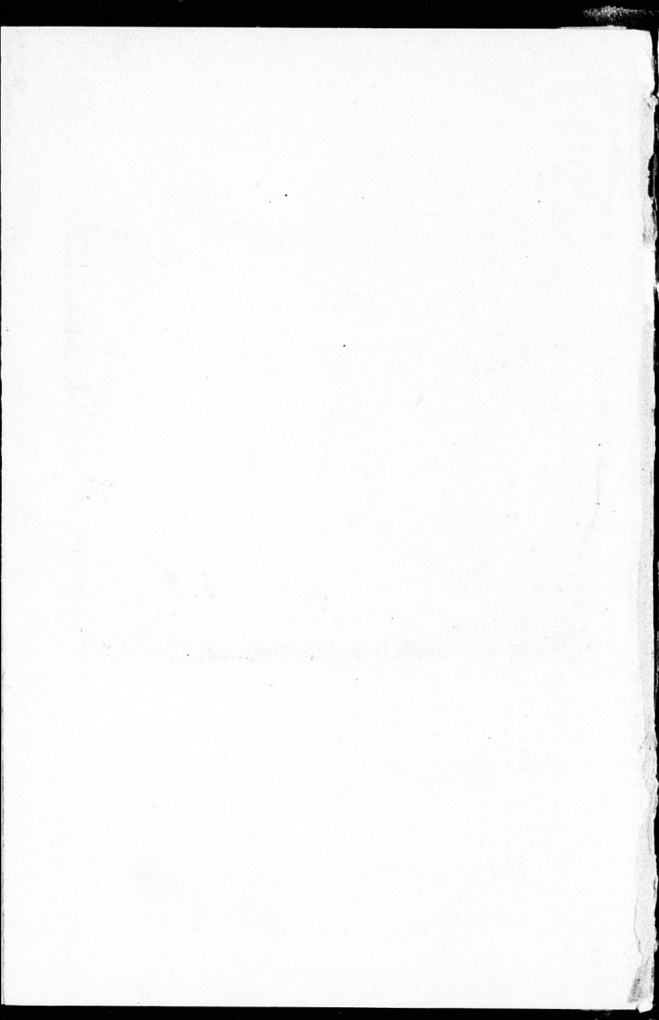
Oemoer 9 tahoen.

(dilihat dari samping.)

Op 9 jarigen leeftijd is de achterkaak zoodanig gestrekt dat de wrijfvlakten der hoeksniijtanden elkaar niet meer dekken. Dientengevolge blijft een gedeelte der hoeksniijtanden van den boven (voor-) kaak buiten wrijving.

Djikalaú oemoernja soedah 9 tahoen, maka toelang rahangnja jang sabelah belakang soedah begitoe madjoe kadepan sampei gigi andjingnja tiada menoetoepe lagi satoe dengan lain. Maka itoe, sabagian dari gigi andjingnja jang ada di toelang rahang, jang sabelah atas, tiada sampei tergosok.

IV.

PERIODE BOVEN NEGEN JAAR.

OEMOER, SALIWATNJA OEMOER

SEMBILAN TAHOEN.

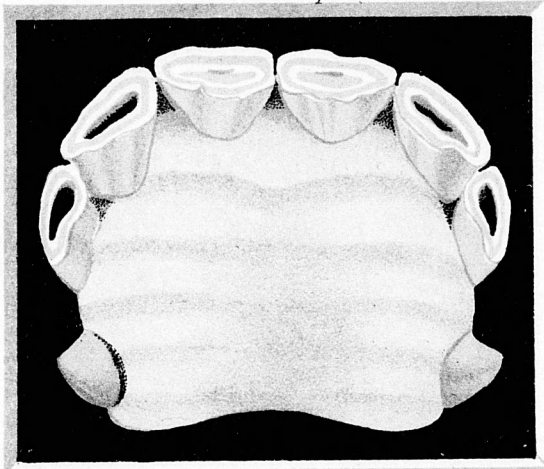
Plaat 16.

10 jaar. Gambar No. 16.

Boven (voor-) kaak.

Oemoer 10 tahoen.

Toelang rahan, jang sabelah atas atau sabelah depan.

binnensnijtanden: kroonholte gevuld,
middelsnijtanden: kroonholte circa 2 m.M. diep,
hoeksnijtanden: kroonholte circa 4 m.M. diep.

gigi dalem: legokan kapala giginja terisi,
gigi tengah: legokan kapala giginja kira-kira ada
2 m.M. dalemnja,
gigi andjing: legokan kapala giginja kira-kira
ada 4 m.M. dalemnja.

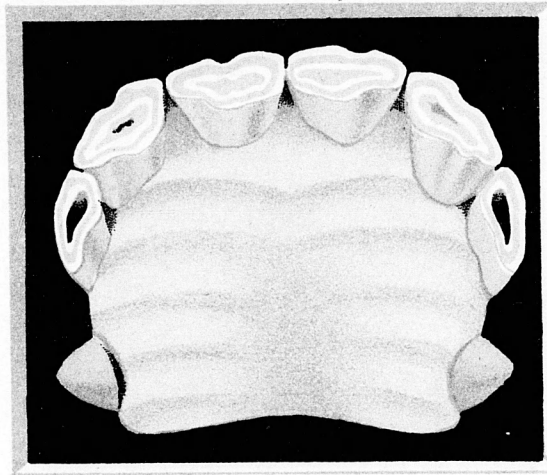
Plaat 17.

11 jaar. Gambar No. 17.

Boven- (voor-) kaak.

Oemoer 11 tahoen.

Toelang rahang, jang sabelah atas atau sabelah depan.

binnensnijtanden: kroonholte verdwenen,
midde'snijtanden: kroonholte gevuld,
hoeksnijtanden: kroonholte circa 2. m.M. diep.

gigi-dalem: legokannja ilang,
gigi-tengah: legokannja terisi,
gigi-andjing: legokannja kira-kira 2 m.M. dalemnja.

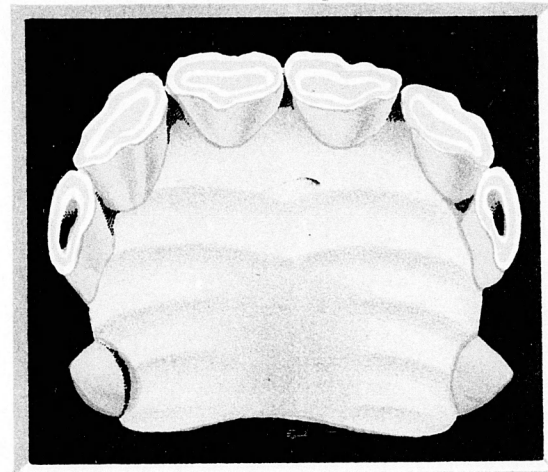
Plaat 18.

12 jaar. Gambar No. 18.

Boven- (voor-) kaak.

Oemoer 12 tahoen.

Toelang rahang jang sabelah atas atau sabelah depan.

binnensnijtanden: kroonholte verdwenen,
middelsnijtanden: idem
hoeksnijtanden: kroonholte gevuld.

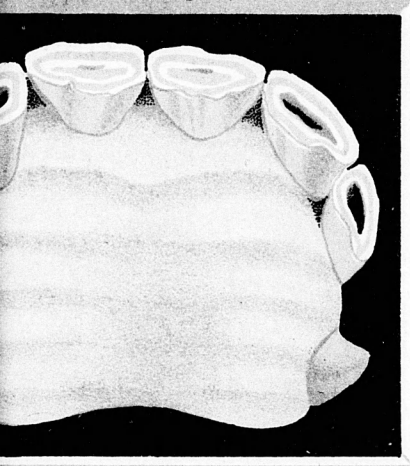
gigi dalem: legokannja ilang,
gigi tengah: legokannja ilang,
gigi an'jing: legokannja terisi.

10 jaar. Gambar No. 16.

Boven (voor-) kaak.

Oemoer 10 tahoen.

*r rahan, jang sabelah atas atah
sabelah depan.*

tanden : kroonholte gevuld,
tanden : kroonholte circa 2 m.M. diep,
tanden : kroonholte circa 4 m.M. diep.

g : legokan kapala giginja terisi,
h : legokan kapala giginja kira-kira ada
2 m.M. dalemnja,
ng : legokan kapala giginja kira-kira
ada 4 m.M. dalemnja.

Plaat 19.

15 jaar.

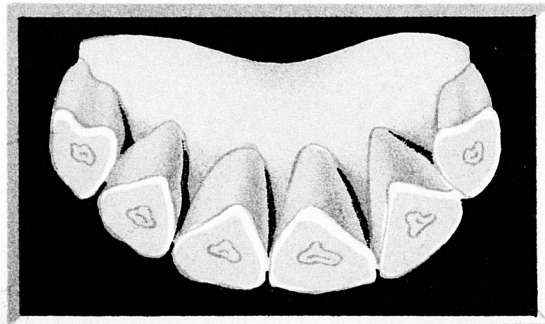
Gamber No. 19.

Oemoer 15 tahoen.

Ronde vorm.
Roepa boender.

18 jaar. Oemoer 18 tahoen.

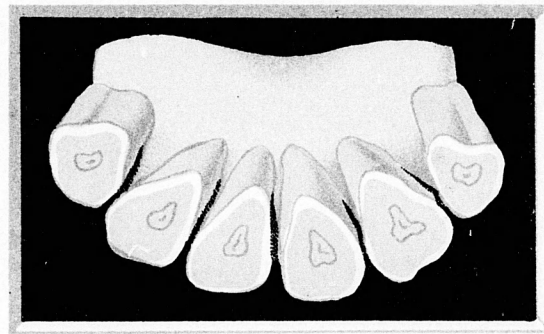
Driehoekige vorm.
Roepa tiga pendjoeroe.

Plaat 20.

24 jaar.

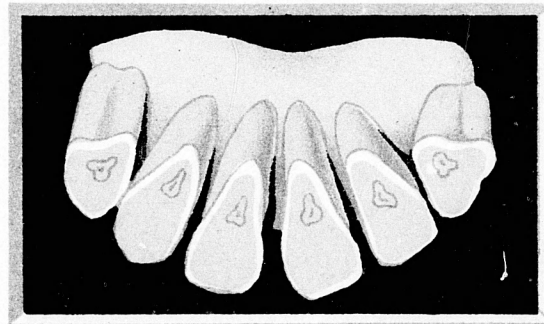
Gambar No. 20.

Oemoer 24 tahoen.

Vergevorderde verkeerd ovalen vorm.
Beroepa potong telur londjong, tetapi terbalik.

30 jaar. Oemoer 30 tahoen.

Vergevorderde verkeerd ovalen vorm.
Beroepa potong telur londjong, tetapi terbalik.

a 309

